

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА ОБЩИЯ СЪД (първи състав)

27 април 2022 година*

„Арбитражна клауза — Споразумение за предоставяне на безвъзмездни средства, сключено по линия на Седмата рамкова програма за научни изследвания, технологично развитие и демонстрационни дейности (2007—2013) — Допустими разходи — Заявление за възстановяване — Финансов одит — Разследване на OLAF — Конфликт на интереси поради семейни или емоционални връзки — Принцип на добросъвестност — Принцип на недопускане на дискриминация, основана на семейно положение — Оправдани правни очаквания — Жалба за отмяна — Дебитни известия — Актове, които не могат да се разглеждат отделно от договора — Акт, който не подлежи на обжалване — Право на ефективна съдебна защита — Недопустимост“

По дело T-4/20

Sieć Badawcza Łukasiewicz — Port Polski Ośrodek Rozwoju Technologii, установен във Вроцлав (Полша), представляван от M. Ł. Stępkowski, адвокат,

ищец,

срещу

Европейска комисия, представлявана от B. Araujo Arce и J. Estrada de Solà, в качеството на представители,

ответник,

ОБЩИЯТ СЪД (първи състав),

състоящ се от: H. Kanninen, председател, M. Jaeger (докладчик) и M. Stancu, съдии,

секретар: P. Cullen, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството, по-специално:

- искането за изключване на някои данни от общественодостъпната информация, подадено от ищеца с отделна молба от 3 януари 2020 г. на основание член 66 от Процедурния правилник на Общия съд,

* Език на производството: английски.

– писмената защита, подадена в секретариата на Общия съд на 20 май 2020 г., в която Комисията уточнява, че не се противопоставя на подадената от ищеца молба на основание член 66 от Процедурния правилник,

след съдебното заседание от 5 октомври 2021 г.,

постанови настоящото

Решение

- 1 С иска си ищецът, Sieć Badawcza Łukasiewicz — Port Polski Ośrodek Rozwoju Technologii, като главно искане на основание член 272 ДФЕС иска да се установи, че не съществува договорно вземане на Европейската комисия, посочено в шест дебитни известия, издадени на 13 ноември 2019 г., за обща сума в размер на 180 893,90 EUR, от които главница в размер на 164 449 EUR и обезщетение за вреди в размер на 16 444,90 EUR, както и да се осъди Комисията да възстанови посочените в тези дебитни известия суми, а при условията на евентуалност — на основание член 263 ДФЕС да се отмени писмото на Комисията от 12 ноември 2019 г., която му е изпратила.

I. Обстоятелствата по спора

- 2 Ищецът е научноизследователски институт, който участва в три споразумения за отпускане на безвъзмездни средства по Седмата рамкова програма на Европейската общност за научни изследвания, технологично развитие и демонстрационни дейности (2007—2013 г.) (наричана по-нататък „7РП“) като бенефициер.
- 3 Между декември 2007 г. и юли 2010 г. Комисията сключва няколко споразумения за отпускане на безвъзмездни средства, по-специално с номера № 215669-EUWB, № 248577-C2POWER и № 257626-ACROPOLIS (наричани по-нататък съответно „споразумението за отпускане на безвъзмездни средства EUWB“, „споразумението за отпускане на безвъзмездни средства C2POWER“ и „споразумението за отпускане на безвъзмездни средства ACROPOLIS“ или взети заедно „разглежданите споразумения за отпускане на безвъзмездни средства“) с три консорциума, съставени от научноизследователски организации в различни държави членки, като всеки консорциум се ръководи от координатор. Докато координаторите на консорциумите са основните договорни партньори на Комисията, всеки бенефициер има статут на страна по разглежданите споразумения за отпускане на безвъзмездни средства.
- 4 Ищецът, който тогава се е наричал „Wrocławskie Centrum Badań EIT+“, участва в разглежданите споразумения за отпускане на безвъзмездни средства като бенефициер.
- 5 Между 12 и 14 август 2013 г. външно одиторско дружество, действащо в качеството си на пълномощник на Комисията, извършва одит на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства C2POWER с други споразумения за отпускане на безвъзмездни средства по линия на 7РП (проектите SAPHYRE и FIVER).
- 6 На 11 октомври 2013 г. ищецът предоставя допълнителната информация, поискана от одиторите в рамките на заключителното заседание, организирано на 14 август 2013 г.

- 7 На 17 февруари 2014 г. одиторите изпращат на ищеца първоначалния проект на одитен доклад. С писмо от 7 март 2014 г. ищецът изпраща становището си по посочения доклад.
- 8 С писмо от 22 април 2014 г. Комисията изпраща на ищеца окончателния одитен доклад от 21 март 2014 г. (№ 13-BA 222-030) относно споразумението за отпускане на безвъзмездни средства C2POWER и проектите SAPHYRE и FIVER (наричан по-нататък „окончателния одитен доклад“) и го уведомява, че счита одита за приключен.
- 9 На 15 септември 2014 г. в рамките на разследване OF/2013/0325/A 3 Европейската служба за борба с измамите (OLAF) изпраща на ищеца в качеството му на заинтересована страна искане за представяне на документи, отнасящи се до часове, декларирани от един от служителите му (наричан по-нататък „въпросния служител“) в рамките на проектите му, финансирани от Европейския съюз. На 8 октомври 2014 г. ищецът изпраща на OLAF исканите документи.
- 10 С писмо от 10 октомври 2014 г. OLAF иска от ищеца да представи други подкрепящи документи, отнасящи се до други двама от неговите служители. С писмо от 6 ноември 2014 г. ищецът представя исканите документи.
- 11 На 15 януари 2015 г. OLAF уведомява ищеца, в качеството му на разследвано лице, за действията, в които е обвинен, а именно съчастието му в съставянето на декларации с невярно съдържание, изготвени във връзка с отчетите за отработените часове на въпросния служител и на други двама от неговите служители.
- 12 На 27 януари 2015 г. ищецът изпраща становището си на OLAF, с което оспорва твърденията на последния.
- 13 На 1 юни 2015 г. OLAF уведомява ищеца за приключване на разследването и за препоръките, които е изпратил на полските съдебни органи и на компетентните служби на Комисията.
- 14 На 25 юни 2015 г. ищецът изпраща на OLAF писмо, съдържащо няколко искания за предоставяне на информация и на удостоверяващи документи, в което по-специално се изисква екземпляр от доклада ѝ от разследването.
- 15 На 10 август 2015 г. OLAF предоставя на ищеца исканата информация, с изключение на тази, за която се прилагат строги правила в областта на поверителността и защитата на личните данни, сред които е и нейният доклад от разследването. По този начин OLAF уточнява фактите по спора, периода и проектите, за които се отнасят тези факти (а именно разглежданите споразумения за отпускане на безвъзмездни средства, проекта SAPHYRE и проекта ONEFIT), както и препоръките, отправени до компетентната генерална дирекция относно възстановяването на съответната сума.
- 16 С писмо от 1 септември 2015 г. ищецът отправя искане до OLAF да му предостави подробна информация и да му посочи релевантните правни разпоредби, които са свързани с провежданото срещу него разследване. Горепосочената служба отговаря на 9 ноември 2015 г.

- 17 На 7 август 2018 г. Комисията уведомява ищеца за намерението си да издаде две дебитни известия за сума в размер на 374 188 EUR, представляваща главница, и в размер на 30 200 EUR, представляваща обезщетение за вреди, въз основа на заключенията на OLAF относно разглежданите споразумения за отпускане на безвъзмездни средства, проекта SAPHYRE и проекта ONEFIT.
- 18 На 26 октомври 2018 г. ищецът изпраща на Комисията писмо, в което оспорва заключенията на OLAF и иска от нея да вземе предвид редица фактически и правни обстоятелства, преди да приеме мерките за събиране на вземането.
- 19 С писмо от 22 юли 2019 г. Комисията уведомява ищеца, че някои от неговите становища са я накарали да промени първоначалната си позиция. По-конкретно разходите за персонал на други двама от неговите служители в крайна сметка са били приети и само разходите за персонал на въпросния служител за периода между август 2010 г. и октомври 2012 г. са отхвърлени, като в резултат на това е изисквана сума общо в размер на 180 895,90 EUR.
- 20 На 29 август 2019 г. ищецът изпраща на Комисията второ писмо, с което излага възраженията си и иска от нея да вземе предвид допълнителните му съображения за мерките, които смята да приеме.
- 21 Комисията отговаря на ищеца с писмо от 12 ноември 2019 г., в което поддържа позицията си и го уведомява за издаването на дебитните известия (наричано по-нататък „обжалваното решение“). Това писмо е приложено към електронно писмо от 13 ноември 2019 г., към което са приложени и дебитни известия № 3241913641 (споразумение за отпускане на безвъзмездни средства ACROPOLIS, главница в размер на 72 592 EUR), № 3241913642 (споразумение за отпускане на безвъзмездни средства EUWB, обезщетение за вреди в размер на 7 259,20 EUR), № 3241913643 (споразумение за отпускане на безвъзмездни средства EUWB, главница в размер на 64 818 EUR), № 3241913644 (споразумение за отпускане на безвъзмездни средства C2POWER, обезщетение за вреди в размер на 6 481,80 EUR), № 3241913645 (споразумение за отпускане на безвъзмездни средства C2POWER, главница в размер на 27 039 EUR) и № 3241913647 (споразумение за отпускане на безвъзмездни средства ACROPOLIS, обезщетение за вреди в размер на 2 703,90 EUR), които трябва да бъдат платени до 30 декември 2019 г.
- 22 На 23 декември 2019 г. ищецът плаща всички изискани от Комисията суми.
- 23 С писмо от 24 декември 2019 г. ищецът поставя под въпрос съдържанието на обжалваното решение, електронното писмо на Комисията от 13 ноември 2019 г. и приложените към него дебитни известия, като ги оспорва.

II. Искания на страните

- 24 Ищецът иска от Общия съд:
 - да уважи иска му, предявен на основание член 272 ДФЕС, като установи, от една страна, че заявеното от Комисията договорно вземане не съществува, и от друга страна, да установи допустимостта на разходите за персонал, изисквани с дебитни известия № 3241913641 (72 592 EUR), № 241913643 (64 818 EUR) и № 3241913645 (27 039 EUR) от 13 ноември 2019 г.,

- да осъди Комисията да възстанови сумите, които тя е изисквала като дължими от него с дебитни известия от 13 ноември 2019 г. № 3241913641, № 3241913642, № 3241913643, № 3241913644, № 3241913645 и № 3241913647, ведно с лихвите, като посочените суми вече са ѝ били изплатени предварително в зависимост от изхода от настоящото дело,
- при условията на евентуалност да уважи жалбата му, подадена на основание член 263 ДФЕС, като отмени обжалваното решение,
- при всички случаи да осъди Комисията да заплати съдебните разноски.

25 Комисията иска от Общия съд:

- да отхвърли иска, предявен на основание член 272 ДФЕС, като неоснователен,
- да постанови, че сумата от 180 893,90 EUR, включваща главница в размер на 164 449 EUR и обезщетение за вреди в размер на 16 444,90 EUR, посочена в дебитни известия от 13 ноември 2019 г. № 3241913641, № 3241913642, № 3241913643, № 3241913644, № 3241913645 и № 3241913647, представлява недопустими разходи,
- да отхвърли жалбата, подадена при условията на евентуалност на основание член 263 ДФЕС, като явно недопустима,
- да осъди ищеца да заплати съдебните разноски.

III. От правна страна

A. По искането за изключване на данни

- 26 С отделна молба, подадена в секретариата на Общия съд на 3 януари 2020 г., ищецът иска да бъдат заличени някои данни от общественодостъпната информация в съответствие с член 66 от Процедурния правилник на Общия съд, за да се гарантира, от една страна, защитата на личните данни и от друга страна, защитата на търговската тайна.
- 27 С тази молба ищецът по същество иска да бъдат заличени следните видове данни:
- имената на лицата, които преди и понастоящем са наети на работа от него,
 - имената на трети лица,
 - съдържанието на трудовите договори на неговите служители,
 - друга информация, съдържаща се в иска или приложенията, която би могли да позволи идентифицирането на дадено лице от обществеността,
 - организационната му структура,
 - докладът на OLAF, в случай че бъде представен.

- 28 Освен това ищецът иска в хипотезата на публикуване на настоящото решение да бъдат публикувани само части, не биха позволили да се идентифицират засегнатите от тази процедура лица или оповестяването на подробности относно неговата организационна структура, управленските му практики или поведението му като работодател.
- 29 На първо място, следва да се припомни, че при съвместяването на публичността на съдебните решения с правото на защита на личните данни и на търговската тайна Съдът трябва съгласно обстоятелствата във всеки конкретен случай да търси постигането на справедливо равновесие, като взема предвид и правото на обществен достъп до съдебните актове съгласно закрепените в член 15 ДФЕС принципи (вж. в този смисъл решение от 5 октомври 2020 г., Broughton/Евроюст, T-87/19, непубликувано, EU:T:2020:464, т. 49).
- 30 Най-напред, в случая в настоящото решение не са посочени имената на лицата, които преди това и понастоящем са наети на работа от ищеца, имената на третите лица и другите данни, съдържащи се в иска или приложенията, които биха могли да позволят идентифициране на дадено лице от обществеността.
- 31 На следващо място, искането относно доклада на OLAF е безпредметно, доколкото последният не е бил предоставен.
- 32 Накрая, що се отнася до информацията, свързана със съдържанието на трудовите договори, с организационната структура на ищеца, с практиките му на управление и с поведението му като работодател, в настоящото решение е посочена само информацията, чието заличаване може да засегне достъпността и разбираемостта на съдебните решения от обществеността.
- 33 На второ място, следва да се отбележи, че данните, съдържащи се в настоящото решение, са били или представени и обсъждани в хода на проведеното на 5 октомври 2021 г. публично заседание, или тяхното заличаване не е било обосновано в достатъчна степен, поради което няма законно основание да се уважи искането на ищеца за заличаването им (вж. в този смисъл определения от 21 юли 2017 г., Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo/Комисия, T-130/17 R, EU:T:2017:541, т. 62 и от 21 юли 2017 г., PGNiG Supply & Trading/Комисия, T-849/16 R, EU:T:2017:544, т. 57).

Б. По иска, предявен на основание член 272 ДФЕС

1. По искането за установяване, че договорното вземане не съществува, за допустимостта на разходите за персонал и по заявлението за възстановяване на платените суми

- 34 В подкрепа на главните искания в иска си, предявен на основание член 272 ДФЕС, ищецът изтъква четири основания, а именно нарушение на разпоредбите на разглежданите споразумения за отпускане на безвъзмездни средства, на белгийското право, на полското трудово право и на принципа на защита на оправданите правни очаквания.
- а) По първото основание: нарушение на разпоредбите на разглежданите споразумения за отпускане на безвъзмездни средства***
- 35 В подкрепа на първото си основание ищецът изтъква три оплаквания.

1) По първото оплакване: нарушение на член II.22, параграфи 1 и 6 от приложение II към разглежданите споразумения за отпускане на безвъзмездни средства поради едностранното събиране на средствата и на неустойка

- 36 С първото си оплакване ищецът оспорва законосъобразността както на извършеното от Комисията събиране, така и на налагането от нейна страна на неустойка с оглед на договорните разпоредби, уреждащи тази компетентност.
- 37 Всъщност той счита, че макар член II.22, параграф 6 от приложение II към разглежданите споразумения за отпускане на безвъзмездни средства да позволява на Комисията да приеме мерки като издаването на нареждания за събиране на вземания или налагането на санкции, упражняването на това правомощие трябва да се извърши въз основа на заключенията от одит съгласно член II.22, параграф 1 от приложение II към посочените споразумения.
- 38 От една страна обаче, Комисията е поискала от ищеца да извърши плащане във връзка със споразуменията за отпускане на безвъзмездни средства EUWB и ACROPOLIS, без да се основава на заключенията от одита, а що се отнася до споразумението за отпускане на безвъзмездни средства C2POWER — като е действала в противоречие със заключенията от одита, с което обаче той е бил съгласен.
- 39 От друга страна, Комисията се основала на доклада от разследването на OLAF, който не представлявал финансов одит по смисъла на член II.22, параграф 1 от приложение II към разглежданите споразумения за отпускане на безвъзмездни средства. В това отношение ищецът твърди, че макар член II.22, параграф 8 от приложение II към разглежданите споразумения за отпускане на безвъзмездни средства да позволява на Комисията да прибегне до OLAF за извършване на контрол и проверки на място, тази разпоредба все пак не я оправомощава да дерогира от разпоредбите на член II.22, параграф 6 от приложение II към посочените споразумения.
- 40 Поради това ищеца приема, че приложимите договорни разпоредби не позволяват на Комисията да действа по начина, по който е постъпила — да извърши едностранно събиране на средствата и на неустойката, вместо да предяви претенция за плащане пред компетентния съд, както и единствено да оспори фактите, без да представи доказателства в подкрепа на това оспорване.
- 41 Ищецът добавя, че противно на твърденията на Комисията, нито Регламент (ЕО, Евратом) № 1605/2002 на Съвета от 25 юни 2002 година относно Финансовия регламент, приложим за общия бюджет на Европейските общности (ОВ L 248, 2002 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 1, том 3, стр. 198) (наричан по-нататък „Финансовият регламент“), нито самият член 317 ДФЕС предоставят на Комисията самостоятелно договорно правомощие да иска в съответствие с разглежданите споразумения за отпускане на безвъзмездни средства възстановяване на средства при липсата на какъвто и да било окончателен одитен доклад или противно на заключенията от такъв доклад.
- 42 Комисията оспорва доводите на ищеца.

- 43 Първо, раздел 3, озаглавен „Контрол и санкции“, от приложение II към разглежданите споразумения за отпускане на безвъзмездни средства, съдържа член II.22, озаглавен „Финансови одити и контрол“, който предвижда, от една страна, процедури за одит и от друга страна, процедури за контрол.
- 44 Що се отнася до процедурите за одит, член II.22, параграф 1 от приложение II към разглежданите споразумения за отпускане на безвъзмездни средства гласи, че „във всеки момент от изпълнението на проекта и до изтичането на пет години след приключването на проекта Комисията може да организира финансови одити, които да се извършват било от външни одитори или от службите на Комисията, включително от OLAF“. Този член гласи още, че „[п]роцедурата за одит се счита за започнала на датата на получаване на изпратеното от Комисията във връзка с това писмо“, че „[т]ези одити могат да обхващат финансови, системни или други аспекти (като счетоводните принципи и принципите на управлението), свързани с надлежното изпълнение на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства“, и че „[о]дитите се извършват при условията на поверителност“.
- 45 В член II.22, параграф 6 от приложение II към разглежданите споразумения за отпускане на безвъзмездни средства се добавя, че „[в]ъз основа на заключенията от одита Комисията взема всички необходими според нея мерки, включително издаване на нареждания за цялостно или частично възстановяване на направени плащания, и налагането на приложимите санкции“.
- 46 Що се отнася до процедурите за контрол, член II.22, параграф 8 от приложение II към разглежданите споразумения за отпускане на безвъзмездни средства гласи, по отношение на възможността за приемане на действия по разследване, че „освен това“ Комисията „може да прави проверки и инспекции на място в съответствие с Регламент (Евратом, ЕО) № 2185/96 на Съвета от 11 ноември 1996 година относно контрола и проверките на място, извършвани от Комисията за защита на финансовите интереси на Европейските общности срещу измами и други нередности, и с Регламент (ЕО) № 1073/1999 на Европейския парламент и на Съвета от 25 май 1999 година относно разследванията, провеждани от [OLAF], [както и] Регламент (Евратом) № 1074/1999 на Съвета от 25 май 1999 година относно разследванията, провеждани от [OLAF]“.
- 47 От гореизложеното следва, че предвидените в разглежданите споразумения за отпускане на безвъзмездни средства процедури за контрол представляват мерки, които попадат в рамките на договорната уредба, обвързваща страните, и които като самостоятелни процедури се припокриват с процедурите за одит.
- 48 Второ, за да се позволи прилагането на процедурите, посочени в член II.22 от приложение II към разглежданите споразумения за отпускане на безвъзмездни средства, в член II.3, буква ж) от посоченото приложение се предвижда, че „всеки бенефициер трябва [...] да предостави пряко на Комисията, включително на [OLAF] и Сметната палата, цялата необходима информация в рамките на контрола и одитите“.
- 49 Писмото на OLAF от 15 септември 2014 г., с което тя иска от ищеца да представи някои документи (вж. т. 9 по-горе), преследва именно тази цел, обосноваваща действията по разследване на основание член II.3, буква ж) от приложение II към разглежданите споразумения за отпускане на безвъзмездни средства.

- 50 Така провежданата от OLAF процедура се вписва в установената от страните договорна уредба.
- 51 Трето, от значение е обстоятелството, че искането от 15 септември 2014 г. за представяне на документи не се основава на член II.22, параграф 3 от приложение II към разглежданите споразумения за отпускане на безвъзмездни средства. Горепосоченият член гласи:
- „Бенефициерите съхраняват оригиналите или, в изключителни случаи, надлежно заверени преписи, включително електронни копия, на всички документи, свързани със споразумението за отпускане на безвъзмездни средства, за максимален срок от пет години, считано от края на проекта. Те се предоставят на Комисията при поискване при всеки одит, извършен в рамките на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства“.
- 52 Макар че искане, основано на тази разпоредба, позволява да се постигне същия резултат като искане по член II.3, буква ж) от приложение II към разглежданите споразумения за отпускане на безвъзмездни средства, член II.22, параграф 3 от посоченото приложение се прилага само за процедурите за одит, но не и за процедурите за контрол. Впрочем същата логика е приложима за разграничаването на приложното поле съответно на член II.22, параграф 3 от приложение II към разглежданите споразумения за отпускане на безвъзмездни средства и на член II.22, параграф 8 от посоченото приложение.
- 53 При това положение следваната от OLAF в случая процедура е част от процедурите за контрол, предвидени в разпоредбите на разглежданите споразумения за отпускане на безвъзмездни средства.
- 54 Четвърто, в рамките на проведената в настоящия случай процедура за контрол Комисията е установила нередности, допуснати от ищеца, които водят до недопустимост на определени разходи.
- 55 В това отношение следва да се отбележи, че член II.21, параграф 1, втора алинея от приложение II към разглежданите споразумения за отпускане на безвъзмездни средства предвижда, че „[к]огато сума, дължима на [Съюза] от бенефициера, трябва да се възстанови след прекратяването или завършването на споразумение за безвъзмездна помощ по [РП], Комисията отправя заявление за възстановяване на дължимата сума, като издава нареждане за възстановяване срещу съответния бенефициер“.
- 56 В съответствие с тази разпоредба, на която изрично се основава обжалваното решение, Комисията е имала право да се съобрази с резултата от процедурата по контрол, като поиска от ищеца да възстанови дължимите суми.
- 57 Така, противно на твърденията на ищеца, че от една страна, член II.22, параграф 8 от приложение II към разглежданите споразумения за отпускане на безвъзмездни средства не оправомощава Комисията да извършва дерогиране от член II.22, параграф 6 от посоченото приложение и от друга страна, че Комисията не може да пренебрегва окончателен одитен доклад по силата на разглежданите споразумения за отпускане на безвъзмездни средства, следваната в случая процедура се провежда независимо от посочената от ищеца процедура за одит.

- 58 В това отношение следва да се отбележи, че в член 9, параграф 1 от разглежданите споразумения за отпускане на безвъзмездни средства изрично се посочва, че тези споразумения се „уреждат от [...] Финансовия регламент, приложим за общия бюджет и подробните правила за прилагането му [...]“.
- 59 Член 119 от Финансовия регламент обаче гласи следното:
- „1. „До окончателния размер на безвъзмездните средства се стига едва след като институцията е приела окончателните отчети и финансовата документация, без това да ограничава последващи проверки от институцията.
2. В случай че бенефициерът не изпълни своите правни или договорни задължения, безвъзмездните средства се замразяват и намаляват или прекратяват в случаите, предвидени в Правилата за прилагане, след като на бенефициера е дадена възможност да представи своите забележки“.
- 60 В това отношение най-напред следва да се отбележи, че член 119 от Финансовия регламент в редакцията му, приложима към момента на настъпване на фактите по делото, не налага особено и конкретно процесуално изискване относно начина на установяване на нередностите в рамките на процедурите по контрол, започнати след приемането на окончателните отчети и финансовата документация.
- 61 След това, редът и условията за изпълнение на тази разпоредба, които са в сила към момента на настъпване на фактите, също не съдържат изискване в това отношение. Всъщност член 183, първа алинея, буква а) и втора алинея от Регламент (ЕО, Евратом) № 2342/2002 на Комисията от 23 декември 2002 година относно определянето на подробни правила за прилагането на финансовия регламент (ОВ L 357, 2002 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 1, том 4, стр. 3) дава право на отговорния разпоредител с бюджетни кредити по-специално да поиска съответното възстановяване от бенефициера, в случай че одобрената работна програма не е изпълнена надлежно.
- 62 Накрая, в отговор на поставен в съдебното заседание въпрос ищецът изразява съгласието си, че член 119 от Финансовия регламент се прилага към договорната уредба, при условие че се установи нередност.
- 63 Следователно от изложеното по-горе следва, че Комисията не може да бъде упрекната, че не е спазила процесуалните изисквания в рамките на прилаганата в настоящия случай процедура за контрол.
- 64 Пето, безспорно е, че вследствие на становището, което ищецът представя в писмото си от 26 октомври 2018 г., Комисията е намалила размера на претендираните от нея суми. За да оспори заключенията в доклада на OLAF, на които се основават исканията на Комисията, ищецът се позовава по-специално на окончателния одитен доклад. При това положение, за да издаде нарежданията за събиране, Комисията е взела предвид преценките, произтичащи както от процедурата за одит, така и от процедурата за контрол. В това отношение Комисията е действала в рамките на правомощията, които са ѝ признати с член II.22, параграф 6 и член II.21, параграф 1, втора алинея от приложение II към разглежданите споразумения за отпускане на безвъзмездни средства, които са отразени в обжалваното решение.

65 Следователно процедурата, следвана от Комисията, за да поиска възстановяването на суми, които според нея са дължими, не нарушава договорните разпоредби. Ето защо първото оплакване трябва да се отхвърли.

2) По второто оплакване: нарушение на член II.14, параграф 1, букви а) и б) от приложение II към разглежданите споразумения за отпускане на безвъзмездни средства поради това, че искането за плащане трябва да съответства на действителните разходи

66 С второто си оплакване ищецът поддържа, че Комисията е била длъжна да признае действително направените разходи за персонал по отношение на въпросния служител, доколкото с окончателният одитен доклад изрично се потвърждавала тяхната достоверност — заключение, с което Комисията се е съгласила в писмото си от 22 април 2014 г.

67 От това ищецът стига до заключението, че като се е отклонила от заключенията на одиторите, без обаче да представи доказателства в подкрепа на тази възможност, нито да даде обяснения относно релевантността на заключенията на OLAF, въпреки че ги е отхвърлила частично, Комисията е нарушила член II.14, параграф 1, букви а) и б) от приложение II към разглежданите споразумения за отпускане на безвъзмездни средства и по този начин е допуснала фактическа грешка.

68 Ищецът добавя, че позицията на Комисията относно разпределянето на тежестта на доказване на допустимостта на разходите, направени от бенефициера на безвъзмездни средства, и относно възможността ѝ да иска възстановяване на дадено финансиране, е ирелевантна. В това отношение той подчертава, че доколкото в случая е изготвен окончателен одитен доклад, с който се потвърждава действителността на спорните разходи, тежестта на доказване, че този доклад е неправилен, както и че някои разходи за персонал са недопустими, се носи от Комисията.

69 Комисията оспорва доводите на ищеца.

70 В самото начало следва да се отбележи, че доводите на ищеца в рамките на второто оплакване от неговото първо основание се изразяват в това, че Комисията е упрекната в нарушение на договорните разпоредби поради неспазване на твърдения обвързващ характер на окончателния одитен доклад.

71 От една страна обаче, придаването на такова значение на одитите не е резултат от разпоредбите на разглежданите споразумения за отпускане на безвъзмездни средства. Напротив, временният характер на тяхната доказателствена сила е установен в член II.22, параграф 1 от приложение II към разглежданите споразумения за отпускане на безвъзмездни средства, в който се предвижда възможността за извършване на нови одити през петте години след приключването на съответния проект. По същия начин член II.22, параграф 8 от приложение II към разглежданите споразумения за отпускане на безвъзмездни средства позволява на Комисията да започне разследвания в съответствие с Регламент (ЕО) № 1073/1999 на Европейския парламент и на Съвета от 25 май 1999 година относно разследванията, провеждани от [OLAF] (ОВ L 136, 1999 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 1, том 2, стр. 129), отменен с Регламент (ЕС,

Евратом) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 септември 2013 година относно разследванията, провеждани от [OLAF], и за отмяна на Регламент [№ 1073/1999] и Регламент (Евратом) № 1074/1999 на Съвета (ОВ L 248, 2013 г., стр. 1).

- 72 От друга страна, както следва от съображенията, изложени в точки 58—62 по-горе, обжалваното решение се вписва в рамките на член 119 от Финансовия регламент, в първи параграф от който изрично се посочва, че институцията приема окончателните отчети и финансовата документация, „без това да ограничава последващи проверки от институцията“.
- 73 Следователно не може да се счита, че окончателният одитен доклад, дори и след като е утвърден от Комисията, е задължителен за нея и не може да бъде променен. Ето защо следва да се отхвърли доводът на ищеца, че освен ако не е допусната фактическа грешка, представляваща нарушение на член II.14, параграф 1, букви а) и б) от приложение II към разглежданите споразумения за отпускане на безвъзмездни средства, Комисията е длъжна да признае достоверността на разходите за персонал на съответния служител, доколкото в рамките на одит, чиито заключения преди това тя е одобрила, е прието, че те действително са били направени.
- 74 Поради същите причини е ирелевантен доводът на ищеца, че Комисията не е доказала, че окончателният одитен доклад е погрешен. Всъщност от изложените в точка 72 по-горе съображения следва, че в настоящия случай с оглед на договорните разпоредби Комисията не е обвързана от констатациите от финансов одит, когато последващ спрямо одита контрол постави под въпрос резултатите от него.
- 75 С оглед на гореизложеното второто оплакване трябва да се отхвърли.

3) По третото оплакване: нарушение, от една страна, на член II.3, буква н) от приложение II към разглежданите споразумения за отпускане на безвъзмездни средства поради установяването от страна на Комисията на риск от конфликт на интереси поради наличието на семейни връзки и от друга страна, на членове 7 и 9 от Хартата на основните права на Европейския съюз поради дискриминация, основана на семейно положение

- 76 Най-напред, ищецът счита, че Комисията не може да приеме, че е налице риск от конфликт на интереси по смисъла на член II.3, буква н) от приложение II към разглежданите споразумения за отпускане на безвъзмездни средства, което би поставило под въпрос достоверността на отчетите за броя часове, отработени от въпросния служител, поради това че съпругата му е имала достъп до посочените отчети.
- 77 В това отношение ищецът изтъква, че макар да е била уведомена за това, Комисията не е взела предвид, от една страна, контрола, на който са били подложени както въпросният служител, така и съпругата му от съответните им преки ръководители, които са проверили достоверността на работата на въпросния служител, и от друга страна, липсата на функционална, йерархична или организационна връзка между съпрузите. В това отношение ищецът подчертава, че Комисията е допуснала фактическа грешка, като е предположила, че участието на съпругата на въпросния служител е било от съществено значение, докато в действителност достъпът ѝ до отчетите за отработените часове на този служител е бил с чисто административен характер и последната не е разполагала с никакви правомощия за изменение на тези документи. Също така ищецът отбелязва, че одиторите са

проверили и утвърдили системата за отчитане на работното време. Освен това ищецът твърди, че не съществува никакъв риск от конфликт на интереси, както се доказва от липсата на инцидент, установен от съответните преки ръководители на съпрузите във връзка с евентуални измами, извършени по отношение на отчетите за отработените часове.

- 78 По-нататък, ищецът отбелязва, че няма правна норма, която да изисква съпрузите да бъдат напълно разделени, когато имат едно и също работно място. В това отношение той подчертава, че въведените в случая мерки (двоен самостоятелен надзор, назначаването в различни отдели) представляват един не толкова инвазивен начин за осигуряване на точността на отчетите за отработените часове, до които съпругата на въпросния служител е имала достъп във връзка с административните си функции.
- 79 Накрая, ищецът счита, че позицията на Комисията представлява дискриминация на основание семейното положение, която противоречи на членове 7 и 9 от Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“), тъй като задължението за разделно полагане на труд, наложено на съпрузи единствено поради това им качество, било равносилно при липса на същинско основание за съмнение в тяхната почтеност на неравно третиране на работното място и/или на дискриминация. В това отношение ищецът оспорва позицията на Комисията, изразяваща се в това да се предвиди адаптиране на задачите на съпругата на въпросния служител, за да се избегне конфликт на интереси, доколкото подобна мярка представлявала дискриминация, основана на семейно положение.
- 80 Комисията оспорва доводите на ищеца.
- 81 Член II.3, буква н) от приложение II към разглежданите споразумения за отпускане на безвъзмездни средства гласи, че всеки бенефициер е длъжен да предприеме всички необходими мерки за предотвратяване на риск от конфликт на интереси, при който безпристрастното и обективно изпълнение на проекта е изложено на риск по причини, свързани с икономически интереси, политически или национални пристрастия, семейни или емоционални връзки или всякакви други интереси.
- 82 Така в самото начало следва да се отбележи, че противно на твърденията на Комисията, от член II.3, буква н) от приложение II към разглежданите споразумения за отпускане на безвъзмездни средства не следва, че наличието на икономически, емоционални или семейни връзки позволява да се презумира наличието на риск от конфликт на интереси, който може да застраши безпристрастното и обективно изпълнение на проекта.
- 83 Всъщност презумпцията, която може да произтича от наличието на икономически, емоционални или семейни връзки, се ограничава до наличието на риск от конфликт на интереси. Така от текста на член II.3, буква н) от приложение II към разглежданите споразумения за отпускане на безвъзмездни средства следва оборима презумпция за наличието на такъв риск, по-специално когато лица, поддържащи семейни или емоционални връзки, участват по един или друг начин в един и същ проект. В случая семейните отношения между въпросния служител и съпругата му водят до прилагане на тази презумпция.
- 84 При това положение, макар Комисията да може да се ползва от тази презумпция, тя трябва да представи всички доказателства, от които е видно, че безпристрастното и обективно изпълнение на съответния проект може да бъде застрашено.

- 85 Така, на първо място, следва да се разгледат представените от ищеца доказателства за оборване на презумпцията за наличието на риск от конфликт на интереси, тъй като изпълнението на условието за съществуването на емоционални и семейни връзки не се оспорва.
- 86 В това отношение доводите на ищеца, които се основават на липсата на йерархични отношения и на организационна връзка, не могат да изключат риска от конфликт на интереси, доколкото в контекста на настоящото дело, в което съпругата на въпросния служител е одобрявала отчетите за отработените часове на последния, не може да се изключи влиянието, което може да окаже семейното положение, само поради това че помежду им липсва връзка на административна подчиненост на работното място.
- 87 Следователно разглежданият случай действително представлява риск от конфликт на интереси по смисъла на член II.3, буква н) от приложение II към разглежданите споразумения за отпускане на безвъзмездни средства.
- 88 Ето защо, на второ място, следва да се разгледат представените от Комисията доказателства за възможността да бъде застрашено безпристрастното и обективно изпълнение на съответния проект.
- 89 В това отношение, що се отнася до естеството на дейността, която съпругата на въпросния служител упражнява при ищеца, от преписката е видно, че към момента на настъпване на фактите тя е работела във финансовата му служба и че е имала качеството на „ръководител на проекти 7РП“, като също така е изпълнявала длъжността „главен административен служител, натоварен с безвъзмездните средства по 7РП“. Както признава ищецът, като е изпълнявала тази длъжност, „тя е имала поради своето служебно положение достъп до отчетите за отработените часове на съпруга си, представени за целите на безвъзмездните средства по 7РП, и ги е подписвала до ноември 2012 г.“.
- 90 На първо място, що се отнася до отговорностите, упражнявани от съпругата на въпросния служител във връзка с отчетите за отработените му часове, обаче се налага констатацията, че макар ищецът да твърди, че съпругата на въпросния служител работи в офис, и по-специално отговаря за събирането и съхранението на свързаната с безвъзмездните средства по 7РП документация, от отчетите за отработените часове на въпросния служител, представени от ищеца в приложение A.16 към иска, недвусмислено следва, че съпругата му е одобрявала съдържанието им, тъй като думата „одобрен“ (approved) фигурира в тези документи до подписа на съпругата на въпросния служител.
- 91 На второ място, що се отнася до твърдението на ищеца, че съпругата на въпросния служител не би могла да нанася промени в официалната документация, подобно твърдение прави възможността да бъде застрашено надлежното изпълнение на съответния проект още по-правдоподобна, доколкото — както е посочено в точка 90 по-горе — тя е одобрявала отчетите за отработените часове на съпруга си, въпреки че не е разполагала с възможността да ги променя, в случай че последните съдържат неточности.
- 92 Следователно трябва да се заключи, че Комисията надлежно е доказала, че е било застрашено правилното изпълнение на съответния проект.

- 93 Този извод не се поставя под съмнение от твърдението на ищеца, че дейността на съпругата на въпросния служител е била подложена на двоен контрол от преките ѝ ръководители. Всъщност доказателствата, с които се цели да се установи, че е възможно надлежното изпълнение на съответния проект да бъде застрашено, трябва да се преценяват с оглед на факта, че ищецът не е успял да обори наличието на положение, пораждащо риск от конфликт на интереси (вж. т. 87 по-горе). В този контекст следва да се отбележи, че противно на твърденията на ищеца, между въпросния служител и неговата съпруга действително съществува функционална връзка. Фактът, че на последната е възложено да одобрява отчетите за отработените часове на съпруга си, без да има възможност да ги променя, макар че несъмнено в тези отчети тя е посочена като „ръководител“ (supervisor), е достатъчен, за да се приеме, че въведената от ищеца система за контрол не отговаря на наложеното му изискване да предприеме всички необходими мерки за предотвратяване на всеки риск от конфликт на интереси, свързан със семейни или емоционални връзки, който може да застраши безпристрастното и обективно изпълнение на съответния проект, съгласно член II.3, буква н) от приложение II към разглежданите споразумения за отпускане на безвъзмездни средства.
- 94 Следователно Комисията не е нарушила член II.3, буква н) от приложение II към разглежданите споразумения за отпускане на безвъзмездни средства, като е приела, че ищецът не е предприел всички необходими мерки за предотвратяване на риск от конфликт на интереси, що се отнася до семейните или емоционалните връзки, които могат да застрашат безпристрастното и обективно изпълнение на съответния проект.
- 95 Освен това, най-напред, що се отнася до съображенията на ищеца относно факта, че системата за отчитане на работното време е била утвърдена от одиторите в присъствието на въпросния служител и неговата съпруга, следва да се препрати към заключенията, изложени в точки 73 и 74 по-горе, относно значението на преценките, съдържащи се в окончателния одитен доклад.
- 96 На следващо място, що се отнася до възраженията на ищеца относно липсата на конкретни доказателства във връзка с риска от конфликт на интереси, достатъчно е да се припомни, че в самият текст на член II.3, буква н) от приложение II към разглежданите споразумения за отпускане на безвъзмездни средства не се изисква този конфликт да има доказан ефект върху изпълнението на договора или върху разходите по него.
- 97 Накрая, що се отнася до твърдението, че позицията на Комисията представлява дискриминация, основана на семейно положение, която противоречи на членове 7 и 9 от Хартата, следва да се отбележи, че твърдяното нарушение не е свързано с неправилно изпълнение на договорните разпоредби.
- 98 Трябва обаче да се припомни, че Общият съд вече е имал възможност да постанови, че в член 51, параграф 1 от Хартата, която е част от първичното право, се предвижда, без изключение, че нейните разпоредби „се отнасят за институциите, органите, службите и агенциите на Съюза при зачитане на принципа на субсидиарност“ и че съответно основните права имат за цел да уреждат упражняването на предоставената на институциите на Съюза компетентност, включително в рамките на договорни отношения (решения от 3 май 2018 г., Sigma Orionis/Комисия, T-48/16, EU:T:2018:245, т. 101 и 102 и от 3 май 2018 г., Sigma Orionis/REA, T-47/16, непубликувано, EU:T:2018:247, т. 79 и 80; по аналогия вж. също решение от 13 май 2020 г., Talanton/Комисия, T-195/18, непубликувано, EU:T:2020:194, т. 73).

- 99 Освен това, когато институциите, органите, службите или агенциите на Съюза изпълняват договор, те остават обвързани от задълженията, които носят по силата на Хартата и общите принципи на правото на Съюза (вж. в този смисъл решение от 16 юли 2020 г., *ADR Center/Комисия*, C-584/17 P, EU:C:2020:576, т. 86). Съдът подчертава също, че ако в договора си страните се съгласят — чрез арбитражна клауза — да предоставят на съда на Съюза компетентността по споровете във връзка с този договор, съдът на Съюза ще е компетентен, независимо от определеното в договора приложимо право, да проверява за евентуални нарушения на Хартата и на общите принципи на правото на Съюза (решение от 16 юли 2020 г., *Inclusion Alliance for Europe/Комисия*, C-378/16 P, EU:C:2020:575, т. 81).
- 100 В случая обаче целта на изискването да се избегне всякакъв конфликт на интереси поради семейни или емоционални връзки е да се предотврати сериозно и явно нарушение на изискването за безпристрастност и обективност (вж. в този смисъл решение от 6 април 2006 г., *Samós Grau/Комисия*, T-309/03, EU:T:2006:110, т. 141), което по-специално е вменено в тежест на отговорното лице, натоварено с одобряването на отчетите за отработените часове на изследователите, работещи по субсидиран от Съюза проект. При това положение, дори да се предположи, че норма, целяща да гарантира липсата на конфликт на интереси, като разглежданата в настоящия случай, може да засегне защитените с членове 7 и 9 от Хартата права, при тези права няма да бъде засегнато тяхното съдържание, а най-много би се прилагало ограничение при тяхното упражняване. Съгласно член 52, параграф 1 от Хартата обаче, при спазване на принципа на пропорционалност ограничения при упражняването на признатите от Хартата права и свободи могат да бъдат налагани само ако са необходими и ако действително отговарят на признати от Европейския съюз цели от общ интерес или на необходимостта да се защитят правата и свободите на други хора.
- 101 Такъв е и настоящият случай. Всъщност в тази хипотеза, що се отнася най-напред до наличието на призната от Съюза цел от общ интерес, подобно ограничение би имало за цел да гарантира спазването на принципа на добро финансово управление, закрепен в член 317 ДФЕС. На следващо място, такова ограничение би било необходимо, доколкото Комисията, която не следи пряко изпълнението на задачите от бенефициер на безвъзмездни средства, не разполага с други средства, за да провери достоверността на декларираните от него разходи за персонал, освен тези, които по-специално произтичат от представянето на достоверни отчети за отработените часове (вж. в този смисъл решение от 8 септември 2015 г., *Amitié/Комисия*, T-234/12, непубликувано, EU:T:2015:601, т. 210 и цитираната съдебна практика). Накрая, това ограничение не би било непропорционално, доколкото, от една страна, както беше посочено в точка 100 по-горе, самото съдържание на защитените с членове 7 и 9 от Хартата права няма да бъде засегнато, и от друга страна, както отбелязва Комисията, изискването за избягване на всякакъв конфликт на интереси поради семейни или емоционални връзки би могло да бъде изпълнено посредством минимални организационни промени. При това положение твърденията на ищеца относно наличието на дискриминация трябва да се отхвърлят, доколкото, от една страна, се основават на наличието на нарушение на членове 7 и 9 от Хартата и от друга страна, дори да се предположи, че с оглед на оспорваното прилагане на правилото относно конфликтите на интереси такова нарушение е възможно, то не е доказано.
- 102 С оглед на гореизложеното третото оплакване следва да се отхвърли, а следователно и първото основание в неговата цялост.

б) По второто основание: нарушение на белгийското право

- 103 В самото начало ищецът припомня, че разглежданите споразумения за отпускане на безвъзмездни средства препращат към белгийското право.
- 104 Следователно, като се основава на белгийското гражданско право, ищецът излага три оплаквания в подкрепа на второто си основание.
- 105 На първо място, ищецът счита, че позицията на Комисията в конкретния случай означава да се предполага недобросъвестно поведение от негова страна — презумпция, която я е накарала да приеме едностранно, че е налице нарушение на договора, без това да е констатирано в окончателния одитен доклад, а що се отнася до споразумението за отпускане на безвъзмездни средства C2POWER — в противоречие с изводите от одита. Следователно Комисията е нарушила принципа на добросъвестно изпълнение на договорите, закрепен в членове 1134 и 1135 от белгийския Граждански кодекс.
- 106 По-нататък, ищецът упреква Комисията, че е основала заявлението си за възстановяване на разходите за персонал на въпросния служител на доклада от разследването, съставен от OLAf извън договорната уредба, и чиято доказателствена стойност е съмнителна. Всъщност самата Комисия е решила да не следва всички заключения от посочения доклад, като не е обяснила причините, които са я накарали не само да се отклони от констатациите в окончателния одитен доклад, без обаче да докаже наличието на неправомерно действие от страна на ищеца, но и в крайна сметка да не взема предвид разходите, сметени за „значително прекомерни“, а именно тези, надхвърлящи праг, чието определяне не се основава на разпоредбите на разглежданите споразумения за отпускане на безвъзмездни средства. Следователно Комисията е нарушила прогласеното в член 1315 от белгийския Граждански кодекс правило относно тежестта на доказване, съгласно което страната, която иска изпълнение на задължение, трябва да го докаже.
- 107 Накрая, ищецът счита, че е извършил исканите от Комисията плащания, въпреки че последната не е можела да претендира за тези вземания. Следователно Комисията е нарушила членове 1235, 1376 и 1377 от белгийския Граждански кодекс, като не е върнала сумите, които са ѝ били изплатени и които е получила недължимо поради липсата на задължение.
- 108 Комисията оспорва доводите на ищеца.
- 109 Първите две оплаквания от второто основание следва да се разгледат заедно.
- 110 На първо място, следва да се отбележи, от една страна, че противно на твърденията на ищеца, заявлението на Комисията за възстановяване, както бе посочено в точка 65 по-горе, не се основава на съставен извън договорната уредба доклад от разследването. От друга страна, следва да се припомни, че също така се стигна до заключението, че Комисията не е обвързана от констатациите в окончателния одитен доклад (вж. т. 73 и 74 по-горе).
- 111 На второ място, следва да се разгледа въпроса за основанието на заявлението на Комисията за възстановяване, за да се определи дали тя е нарушила както принципа за добросъвестно изпълнение на договорите, като е предположила, че ищецът е недобросъвестен, така и правилото относно тежестта на доказване, като не е представила доказателства в подкрепа на това заявление.

- 112 В това отношение, първо, следва да се отбележи, че съгласно общопризнатия принцип на правото всяка юрисдикция прилага собствените си процесуални норми, включително нормите относно компетентността (вж. в този смисъл решение от 8 април 1992 г., Комисия/Feilhauer, C-209/90, EU:C:1992:172, т. 13). Правилата, предназначени да уредят тежестта на доказване, допустимостта на доказателствата, доказателствената стойност и доказателствената сила на доказателствата, обаче не се обхващат от този принцип, доколкото техният характер не е процесуалноправен, а материалноправен, в смисъл че те определят условията за съществуването, обхвата и основанията за погасяване на субективни права. Следователно направеният в одитираните споразумения избор на приложимо право се отнася и до правилата за доказване (решение от 8 септември 2015 г., Amitié/Комисия, T-234/12, непубликувано, EU:T:2015:601, т. 115).
- 113 Така в случая разпределянето на тежестта на доказване относно допустимостта на разходите, направени от бенефициера на безвъзмездна помощ, е уредено в член 1315 от белгийския Граждански кодекс, който гласи, че страната, която иска изпълнение на задължение, трябва да го докаже, и съответно който твърди, че е изпълнил задължението си, трябва да докаже плащането или обстоятелството, което води до погасяване на задължението му.
- 114 Второ, съгласно постоянната съдебна практика при споразумение, което съдържа арбитражна клауза по смисъла на член 272 ДФЕС, страната, която е декларирала разходи пред Комисията за отпускането на финансова помощ от Съюза, е длъжна да докаже, че посочените разходи отговарят на финансовите условия по споразуменията за отпускане на безвъзмездни средства (вж. в този смисъл решение от 25 януари 2017 г., ANKO/Комисия, T-771/14, непубликувано, EU:T:2017:27, т. 63 и цитираната съдебна практика).
- 115 Трето, както беше припомнено в точка 101 по-горе, Комисията, която не следи пряко за изпълнението на задачите от бенефициер на безвъзмездни средства, не разполага с други средства, за да провери достоверността на декларираните от него разходи за персонал, освен тези, които по-специално произтичат от представянето на достоверни отчети за отработените часове (вж. в този смисъл решение от 8 септември 2015 г., Amitié/Комисия, T-234/12, непубликувано, EU:T:2015:601, т. 210 и цитираната съдебна практика).
- 116 Четвърто, от съдебната практика следва, че неспазването на задължението за представяне на достоверни извлечения за работното време за оправдаване на декларираните разходи за персонал е достатъчно основание всички тези разходи да не бъдат приети (вж. в този смисъл решение от 6 октомври 2015 г., Technion и Technion Research & Development Foundation/Комисия, T-216/12, EU:T:2015:746, т. 82 и цитираната съдебна практика). Освен това, ако декларираните от бенефициера на безвъзмездните средства разходи не са допустими разходи по договора за отпускане на безвъзмездни средства, тъй като са били сметени за недоказани и/или недостоверни, Комисията няма друг избор, освен да пристъпи към възстановяване на недоказаните безвъзмездни средства, тъй като съгласно правното основание, каквото представлява споразумението за отпускане на безвъзмездни средства, тази институция има право да изплати от бюджета на Съюза само надлежно обоснованите суми (решение от 16 юли 2020 г., Alfamicro/Комисия, C-14/17 P, EU:C:2020:576, т. 102 и цитираната съдебна практика).

- 117 В случая в точка 92 по-горе е направен изводът, че спорните отчети за отработени часове не дават необходимата гаранция за достоверност поради наличието на риск от конфликт на интереси, който може да застраши безпристрастното и обективно изпълнение на съответния проект.
- 118 В това отношение, от една страна, може да се подчертае, че рискът от конфликт на интереси представлява необичайно положение, при което направените разходи могат да не бъдат нито действителни, нито понесени от самия бенефициер, нито дори евентуално да са били използвани единствено за целите на изпълнението на съответния проект по смисъла на член II.14, параграф 1, букви а), б) и д) от приложение II към разглежданите споразумения за отпускане на безвъзмездни средства. Следователно неизпълнението от съдоговорител на договорното задължение да предприеме всички необходими мерки за избягване на риск от конфликт на интереси, наложено от член I.3, буква н) от приложение II към разглежданите споразумения за отпускане на безвъзмездни средства, представлява ненадлежно изпълнение на договорните му задължения. По този начин тя обосновава възстановяването на разходите съгласно член 183 от Регламент № 2342/2002 (вж. в този смисъл решение от 22 януари 2019 г., ЕКЕТА/Комисия, T-198/17, непубликувано, EU:T:2019:27, т. 91). От друга страна, когато Комисията представя конкретни улики за съществуването на риск декларираното работно време да не отговаря на условията за допустимост, какъвто е случаят, при който е установен риск от конфликт на интереси, се презумира, че е налице недопустимост, и бенефициерът трябва да докаже чрез убедителни доказателства, че напротив условията за допустимост действително са спазени (вж. в този смисъл решения от 22 октомври 2020 г., ЕКЕТА/Комисия, C-273/19 P, EU:C:2020:852, т. 74 —77 и от 22 януари 2019 г., ЕКЕТА/Комисия, T-166/17, непубликувано, EU:T:2019:26, т. 61).
- 119 Следователно, като не е доказал, че липсва риск от конфликт на интереси и следователно като не е изпълнил задължението си да представи достоверни отчети за отработените часове, за да оправдае декларираните разходи за персонал, ищецът не е изпълнил задължението си съгласно правилата за разпределяне на тежестта на доказване. Следователно Комисията е имала право да претендира връщане на сумите, които счита за недължимо платени, а именно всички разходи за персонал на въпросния служител, съдържащи се в одобрените от съпругата му отчети за отработените часове, без да наруши принципа за добросъвестно изпълнение на договорите по смисъла на членове 1134 и 1135 от белгийския Граждански кодекс, нито правилата относно тежестта на доказване, посочени в член 1315 от този кодекс.
- 120 Обстоятелството, че установените в съдебната практика принципи са определени в контекста на неспазване на задължението за представяне по време на финансов одит на достоверни отчети за отработените часове за оправдаване на декларираните разходи за персонал, и че в случая с финансов одит, довел до изготвянето на окончателния одитен доклад, не се оспорва достоверността на представените от ищеца отчети за отработените часове за въпросния служител, не оказва влияние върху релевантността на прилагането на тези принципи в рамките на настоящия иск. Всъщност, както бе припомнено в точки 73 и 74 по-горе, Комисията не е обвързана от съдържащите се в този доклад констатации.
- 121 Освен това фактът, че в крайна сметка Комисията не е възприела всички заключения от доклада за разследването на OLAF, не поставя под съмнение доказателствената стойност на този доклад. Всъщност от съображение 31 от Регламент № 883/2013 за отмяна на регламенти № 1073/1999 и № 1074/1999, посочени в член II.22, параграф 8 от приложение II към разглежданите споразумения за отпускане на безвъзмездни средства, следва, че

институциите на Съюза решават какви действия следва да бъдат предприети по завършените разследвания въз основа на изготвените от OLAF окончателни доклади от разследванията. Освен това член 11, параграф 1 от Регламент № 883/2013 ясно посочва факта, че докладът от разследването се придружава от препоръки за действията, които следва да се предприемат или да не се предприемат при разследването. Така Комисията има право да вземе предвид само част от констатациите, съдържащи се в доклада от разследването на OLAF, без това да поставя под въпрос тяхната доказателствена стойност.

- 122 Накрая, доколкото Комисията е имала право да претендира всички направени от въпросния служител разходи, фактът, че тя е решила да приложи праг, който е довел само до изискването те да бъдат частично възстановени, не може да бъде оспорен от ищеца поради липсата на правен интерес от негова страна.
- 123 С оглед на гореизложеното следва да се приеме, че първото и второто оплакване от второто основание са неоснователни.
- 124 Следователно предметът на третото оплакване отпада и поради това то следва да бъде отхвърлено.
- 125 Оттук следва, че второто основание трябва да бъде отхвърлено изцяло.

в) По третото основание: нарушение на полското право

- 126 На първо място, ищецът посочва, че член II.15, параграф 1 от приложение II към разглежданите споразумения за отпускане на безвъзмездни средства конкретно препраща към националното право, уреждащо трудовите договори, сключени от бенефициерите на безвъзмездни средства. Поради това той счита, че следва да се приеме, че към трудовото правоотношение, което той има с въпросния служител, от една страна, и със съпругата на последния, от друга страна, се прилага полското трудово право.
- 127 Първо, обаче той твърди, че е налице нарушение на разпоредбите на член 140 във връзка с член 18, параграф 2 от полския Кодекс на труда, които разрешават т.нар. режим на „работно време за извършване на определена работа“ („system zadaniowego czasu pracy“), доколкото Комисията поддържа, че въпросният служител е трябвало да работи „прекомерно голям брой часове“ и да „полага труд през неприемливо дълъг период от време“ едновременно по три трудови правоотношения, включително и по трудовото правоотношение с ищеца в рамките на режима на работно време за извършване на определена работа. Според ищеца този режим, който е законно установен в Полша, не изисква постоянно физическо присъствие на работното място, като по този начин се осигурява гъвкавост и възможност да се изпълняват множество задачи (multasking), при условие че служителят изпълнява служебните си функции.
- 128 Второ, ищецът се позовава на нарушение на член 11³ от полския Кодекс на труда, във връзка с членове 7 и 9 от Хартата, с които към момента на настъпване на фактите на ищеца се забранява да разделя въпросния служител и съпругата му на работното им място само поради факта че са в семейни отношения, тъй като такова разделяне представлява дискриминация на основание на семейно положение.

- 129 На второ място, ищецът отбелязва, че Комисията не е посочила конкретни причини, за да оспори разходите за персонал на въпросния служител за периода от август 2010 г. до октомври 2012 г., като същевременно е приела разходите за персонал на посочения служител за ноември 2012 г., въпреки че съпругата му е имала достъп до отчетите за отработените часове и за ноември 2012 г.
- 130 Комисията оспорва доводите на ищеца.
- 131 На първо място, следва да се отбележи, че дори третото основание да бъде уважено, това не променя факта, че липсва достоверност в отчетите за отработените часове, доколкото фактът, че въпросният служител може да работи голям брой часове поради участието му в различни проекти, не оказва влияние върху факта, че тези часове са били предмет на процедура по утвърждаване, въведена от ищеца в нарушение на член II.3, буква н) от приложение II към разглежданите споразумения за отпускане на безвъзмездни средства.
- 132 В този контекст следва да се припомни, че разходите, приети за недопустими, обхващат периода от август 2010 г. до октомври 2012 г. Всички отчети за отработените часове за този период обаче са били утвърдени от съпругата на въпросния служител. В това отношение, доколкото ищецът повтаря възраженията си във връзка с релевантността на съдебната практика относно тежестта на доказване по отношение на достоверността на отчетите за отработените часове, следва да се препрати към точка 92 по-горе.
- 133 На второ място, що се отнася до твърдението за нарушение на член 11³ от полския Кодекс на труда, следва да се препрати към точка 101 по-горе, в която бе направен изводът, че не може да се установи дискриминация, свързана със семейното положение.
- 134 Освен това в доводите си относно нарушението на член 140 от полския Кодекс на труда ищецът изтъква, че Комисията е непоследователна, когато критикува достъпа на съпругата на въпросния служител до отчетите за отработените часове на съпруга ѝ през целия спорен период, но приема това обстоятелство за периода от ноември до декември 2012 г., въпреки че тя е престанала да бъде част от персонала на ищеца едва от януари 2013 г.
- 135 В това отношение, за да се отхвърли доводът на ищеца, е достатъчно да се препрати към точка 122 по-горе, в която се стига до заключението, че той няма правен интерес.
- 136 Поради това по изложените по-горе причини и доколкото доводите на ищеца са без значение за разрешаването на спора, третото основание трябва да се отхвърли като неотносимо.

г) По четвъртото основание: нарушение на принципа на защита на оправданите правни очаквания в рамките на добросъвестното изпълнение на договорите и забраната за недобросъвестно прилагане на договорните условия

- 137 С четвъртото си основание ищецът по същество приема, че принципът на защита на оправданите правни очаквания трябва да се спазва в рамките на договорните отношения, които го обвързват с Комисията. В случая, като одобрява първоначално всички заключения от окончателния одитен доклад, отнасящи се по-специално до допустимостта на разходите за персонал на въпросния служител, и като отхвърля тези разходи

впоследствие, Комисията е нарушила посочения принцип, доколкото ищецът е могъл да има оправдани правни очаквания по-специално относно допустимостта на разходите за персонал на въпросния служител.

- 138 Ищецът добавя, че изтъкнатите от Комисията доводи, за да отхвърли възможността за пораждаването на оправдани правни очаквания поради извършването на одит, който не е установил нередности, са неоснователни от правна гледна точка.
- 139 Комисията оспорва доводите на ищеца.
- 140 Следва да се припомни, че в точки 73 и 74 по-горе бе направен изводът, че от договорните разпоредби следва, че окончателният одитен доклад не обвързва Комисията. Следователно ищецът не може да има оправдани правни очаквания въпреки изразеното от Комисията съгласие по отношение на резултатите от този одит.
- 141 Освен това от окончателния одитен доклад е видно, че одиторите изрично посочват, че целта на дейността им „не е да се осигури каквото и да било вещественно удостоверяване на цялостната адекватност на вътрешните проверки на самата система“. Въпреки че при дейността си одиторите не са установили конкретни слабости в системата за вътрешен контрол на ищеца относно подготовката и представянето на финансовите отчети във връзка със споразумението за отпускане на безвъзмездни средства C2POWER, самият факт, че е изразена уговорка относно целта на тези дейности с оглед на удостоверяването, което може да се направи по отношение на адекватността на тази система, е достатъчен, за да се създаде несигурност, която е пречка за пораждаването на каквито и да било оправдани правни очаквания в това отношение.
- 142 Следователно четвъртото основание трябва да се отхвърли, а оттам и исканията да се установи, че предявеното от Комисията договорно вземане не съществува и че претендираните с дебитните известия разходи за персонал като главница във връзка с разглежданите споразумения за отпускане на безвъзмездни средства са допустими и искането за възстановяване на платените суми.

2. По искането Комисията да бъде осъдена да заплати мораторни лихви

- 143 Доколкото бе прието, че основанията в подкрепа на исканията за установяване на несъществуването на претендираното от Комисията договорно вземане и допустимостта на претендираните с дебитните известия разходи за персонал като главница във връзка с разглежданите споразумения за отпускане на безвъзмездни средства и за възстановяване на платените суми, следва да се отхвърлят, искането Комисията да бъде осъдена да заплати мораторни лихви трябва да се отхвърли поради липса на предмет.
- 144 С оглед на гореизложеното, тъй като всички основания и искания, изтъкнати в подкрепа на предявения на основание член 272 ДФЕС иск са отхвърлени, посоченият иск следва да се отхвърли.

В. По жалбата, подадена на основание член 263 ДФЕС

- 145 При условията на евентуалност ищецът подава жалба на основание член 263 ДФЕС, доколкото счита, че обжалваното решение има характер на акт, подлежащ на обжалване по смисъла на тази разпоредба.
- 146 Според Комисията жалбата, подадена на основание член 263 ДФЕС, е явно недопустима.
- 147 В това отношение от постоянната съдебна практика следва, че при наличието на договор, който обвързва ищеца с една от институциите, съдът на Съюза може да бъде сезиран с жалба на основание член 263 ДФЕС само ако обжалваният акт цели да произведе обвързващи правни последици, излизащи извън обвързващото страните договорно правоотношение, които предполагат упражняването на публичноправни властнически правомощия, възложени на договарящата институция в качеството ѝ на административен орган (вж. решение от 9 септември 2015 г., *Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheirourgiko Kentro*/Комисия, C-506/13 P, EU:C:2015:562, т. 20 и цитираната съдебна практика).
- 148 При тези обстоятелства следва да се провери дали обжалваното решение, приложено към електронното писмо на Комисията от 13 ноември 2019 г. заедно със спорните дебитни известия, е сред актовете, които съдът на Съюза може да отмени на основание член 263, параграф 4 ДФЕС, или, напротив, то има договорен характер (вж. определение от 14 юни 2012 г., *Technion и Technion Research & Development Foundation*/Комисия, T-546/11, непубликувано, EU:T:2012:303, т. 35 и цитираната съдебна практика).
- 149 В случая от обжалваното решение е видно, от една страна, че Комисията предявява вземане и посочва размера му чрез издаването на няколко дебитни известия и от друга страна, че Комисията е направила коментари по възраженията на ищеца. Така от нито един елемент от договорната уредба не се установява упражняването на публичноправни властнически правомощия.
- 150 В това отношение следва да се отбележи, че според ищеца обжалваното решение изменя съществено правното му положение, тъй като Комисията е изисквала от него заплащането на определена парична сума. Както обаче следва от точка 65 по-горе, заявлението за възстановяване се вписва в рамките на разпоредбите на разглежданите споразумения за отпускане на безвъзмездни средства.
- 151 Дори да се предположи, че ищецът се е опитал да оспори дебитните известия, налага се изводът, че тези документи не представляват обжалваеми актове по смисъла на член 263 ДФЕС.
- 152 Всъщност дебитно известие, издадено от Комисията относно дължими по силата на споразумение за отпускане на безвъзмездни средства суми, не може да се квалифицира като окончателен акт, срещу който може да се подаде жалба за отмяна, тъй като в него се съдържат указания относно лихвите, които ще бъдат начислени върху установеното вземане при неплащане в срок, относно възможността за събиране чрез прихващане или чрез изтегляне на евентуално предварително внесена гаранция, както и относно възможността за принудително изпълнение и за вписване в база данни, достъпна за разпоредителите с бюджетни средства на Съюза, дори тези указания да са формулирани по начин, който създава впечатление, че става дума за окончателен акт на Комисията. Такива указания във всички случаи по естеството си могат да са само подготвителни по

отношение на акта на Комисията за събиране на установеното вземане, след като в дебитното известие Комисията не взема отношение по способите, които възнамерява да използва, за да събере вземането и мораторните лихви, считано от посочената в дебитното известие крайна дата за плащане. Същото важи за указанията относно възможните способности за възстановяване (вж. в този смисъл определение от 20 април 2016 г., Международен център за изследване на малцинствата и културните взаимодействия/Комисия, T-819/14, EU:T:2016:256, т. 46, 47, 49 и 52 и цитираната съдебна практика).

- 153 От това следва, че съдът на Съюза не може да бъде валидно сезиран с жалба срещу разглежданите дебитни известия на основание член 263 ДФЕС, тъй като те са част от чисто договорни отношения, от които те са неразделна част, и не произвеждат задължителни правни последици, които да надхвърлят произтичащите от разглежданите споразумения за отпускане на безвъзмездни средства и които предполагат упражняването на публичноправни властнически правомощия, възложени на Комисията в качеството ѝ на административен орган.
- 154 Това не би било така, ако Комисията беше приела решение на основание член 299 ДФЕС (вж. в този смисъл решение от 20 юли 2017 г., ADR Center/Комисия, T-644/14, EU:T:2017:533, т. 207 и 208). В случая обаче Комисията не е приела такъв акт.
- 155 В това отношение следва да се отбележи, че с оглед на факта, че е извършено възстановяване на сумите, Комисията не е трябвало да приема такъв акт след издаването на дебитните известия. Следователно би било в противоречие с правото на добра администрация ищецът да бъде насърчаван да не плаща посочените суми по дебитното известие, с цел след издаването на това дебитно известие да бъде взето евентуално решение и то да бъде обжалваемо въз основа на член 263, параграф 4 ДФЕС (вж. този смисъл решение от 18 октомври 2018 г., Terna/Комисия, T-387/16, EU:T:2018:699, т. 35).
- 156 В случая обаче правото на ищеца да разполага с ефективни правни средства за защита не е било нарушено, тъй като той не е бил лишен от правомощието си да оспори сумите за възстановяване.
- 157 В този контекст следва да се отбележи, че недопустимостта на жалбата за отмяна не лишава съответния съдоговорител от право на ефективна съдебна защита, тъй като той би могъл да предяви иск на договорно основание по член 272 ДФЕС, ако счита, че са налице основанията за това (вж. в този смисъл определение от 20 април 2016 г., Международен център за изследване на малцинствата и културните взаимодействия/Комисия, T-819/14, EU:T:2016:256, т. 46, 47, 49 и 52).
- 158 В случая обаче ищецът действително е предявил иск на основание член 272 ДФЕС и основанията, изтъкнати в подкрепа на този иск, са били разгледани от компетентния съд (вж. в това отношение т. 144 по-горе).
- 159 Поради това обявяването на жалбата, подадена на основание член 263 ДФЕС, за недопустима не може да засегне правото на ищеца на ефективна съдебна защита.
- 160 Следователно жалбата, подадена на основание член 263 ДФЕС, трябва да се отхвърли като недопустима.

- 161 С оглед на гореизложеното не е необходимо произнасяне по исканията на ищеца, подадени на основание член 88, параграф 1 и член 89, параграф 3, букви а) и г) от Процедурния правилник.

IV. По съдебните разноски

- 162 Съгласно член 134, параграф 1 от Процедурния правилник загубилата делото страна се осъжда да заплати съдебните разноски, ако е направено такова искане.
- 163 Тъй като ищецът е загубил делото, той трябва да бъде осъден да заплати съдебните разноски в съответствие с искането на Комисията.

По изложените съображения

ОБЩИЯТ СЪД (първи състав)

реши:

1) Отхвърля иска.

2) Осъжда Sieć Badawcza Łukasiewicz — Port Polski Ośrodek Rozwoju Technologii да заплати съдебните разноски.

Kanninen

Jaeger

Stancu

Обявено в открито съдебно заседание в Люксембург на 27 април 2022 година.

Подписи